

MIRA SHUVAL

ur. 1914; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, życie codzienne, Lublin, Brama Grodzka, ulica Grodzka

Brama Grodzka i ulica Grodzka przed wojną

Ja pamiętam Bramę Grodzką, to był bruk, kamienie były. Ja nie wiem jak teraz. Mówili, że nie chcą tego zmienić, że to przypomina te czas sto lat temu. Przecież Lublin był pierwszą stolicą Polski. Nie było Krakowa, Kraków został odbudowany późno. I Warszawa to w ogóle jest nowe miasto. To później po Lublinie był Kraków, a po Krakowie Warszawa. I tam były kamienie, nie było trotuaru, takiego asfaltu albo chodników, tylko kamienie. A tu z drugiej strony bramy ja pamiętam ten rok rzymskimi literami. To istnieje dzisiaj? A ja pamiętam M – to jest tysiąc, później C – to jest sto i co dalej to ja już nie pamiętam.

[Czy tam był duży] ruch? Pewnie. To przecież była okolica żydowska. Nadstawna, Szeroka, Ruska to z tamtej strony. Tutaj Nadstawna i Kowalska i Szeroka, i tutaj. I tam jest Podwał, gdzie więzienie było i Grodzka. Grodzka do Bramy to było to kiedyś to gieto żydowskie. Ale później to już Żydzi wyszli poza bramą i mieszkali już tam na Krakowskim i na innych [ulicach]. [Na] Narutowicza miałam krewnych. Tak.

Pamiętam [z ulicy Grodzkiej] tą ochronę, po tej samej stronie gdzie [dom numer] dwadzieścia jeden. Jeszcze kilka domów. Ja pamiętam ten dom. Wejście to była brama z ulicy i kilka schodów, i ta brama. I pamiętam jak teraz tę kierowniczkę, ja już nie byłam wtedy w Lublinie, ale opowiedzieli mi jak ona poszła – to była ochrona, tam były dzieci, które nie miały [rodziców], sieroty, i ona całe swoje życie poświęciła tej ochronie – i ona poszła razem ze wszystkimi, tak samo jak ten nauczyciel, który poszedł z dziećmi... [Janusz Korczak]. To ona poszła z dziećmi na zagładę razem z tymi.

Data i miejsce nagrania	2006-12-29, Bahan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Ładziak
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"